

Opettajamateriaali

Virtuaalinen aikamatka ”Kotirintama 1943” käsittelee toista maailmansotaa Suomessa kotirintaman näkökulmasta. Aikamatka on suunniteltu 8lk.

Aikamatka on kohtaaminen menneisyyden ja nykyisyyden välillä, mutta se on myös kohtaaminen kaikkien niiden välillä jotka osallistuvat aikamatkaan. Tällä kertaa tämä kohtaaminen on virtuaalinen, mikä luo toisenlaisen kokonaisuuden kuin aikamatka, jossa ollaan fyysisesti läsnä ja tehdään ja keskustellaan yhdessä. Virtuaalinen aikamatka voidaan tehdä osissa tai kokonaisuudessaan.

Aikamatka on myös dialogi menneisyyden ja nykyisyyden välillä. Kevät 2020 on luonut harvinaiset olosuhteet kaikille, mikä antaa mahdollisuuden keskustella ja miettiä aikamatkan kysymyksiä; säännöstelystä ja talkoista. Miten säännöstely toimisi tänään? Miten tehdään töitä yhteisen hyvän eteen? Miten tämä eroaa vuodesta 1943? Mitä yhteyskohtia voidaan nähdä? Ja ennen kaikkea, millaisena näemme tulevaisuuden?

Virtuaalinen aikamatka löytyy Pohjanmaan lastenkulttuuriverkosto BARKin Youtube-kanavalta:

https://www.youtube.com/watch?v=FvDhr_UI3cc&t=5s

Tässä tehtävät sekä pari bonuslinkkiä

Säännöstely

Tehtävänne on miten säännöstely toteutettaisiin tänään, jos kriisi yhteiskunnassa ajaisi meidät vaikeaan tilanteeseen.

1. Mikä viranomainen hoitaisi säännöstelyä ja jakaisi kortteja? Valtio, kunta, joku muu?
2. Miltä kortit näyttäisivät? Mistä tulisi ensin pula ja mitä voisi käyttää sen korvikkeena (mistä tulisi pula; vessapaperista? Lääkkeistä (mitkä lääkkeet?) Mitkä ruokatavarat? Tai jotain muuta? Rajaa 5 asiaan, valitse sitten 1, jonka piirät sekä tavaran että korvikkeen.

Propagandaa ja talkovelvollisuus

Elokuvakeskus Botnia on koonnut nämä tehtävät.

Ensimmäinen tehtävä käsittelee propagandaa ja kahvia, kun taas toinen käsittelee sodanaikaista työntekoa ja jälleenrakennusta. Voit keskustella kysymyksistä luokassa opettajan johdolla, tai kotiopetuksessa ollessasi kirjoittaa vastaukset ylös.

Tehtävä 1:

Propagandaa ja kahvia

Propaganda on vaikuttamisen äärimmäinen muoto, jolla pyritään vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen esimerkiksi muuntelemalla totuutta, salaamalla tietoa tai jakamalla yksipuolista tietoa, kärjistämällä tai yksinkertaistamalla.

Voit lukea lisää propagandasta ja sen tunnusmerkeistä täältä:

<https://mediakasvatus.fi/materiaali/mediavaikuttamisen-muotoja/>

Suomessa on aina nautittu paljon kahvia ja olemmekin edelleen yksi maailman eniten kahvia juovista kansoista. Sitä kuluu vuosittain n.10 kg per henkilö.

Katso filmi kahvin historiasta Suomessa ja pohdi seuraavia kysymyksiä:

1. **Millaisia propagandan tunnusmerkkejä löydät elokuvasta?**

Katso filmi tästä: **Kahvia, Kahvia... Katkelmia kahvin historiasta Suomessa** (Felix Forsman, 1951)

<https://elavamuisti.fi/aikajana/kahvia-kahvia>

2. **Pohdittavaa:** Kuten filmillä näit, Suomi joutui sodan aikana elämään yli 6 vuotta ilman kahvia. Sen korvikkeena käytettiin yleensä sikuria (kasvi) ja paahdettua viljaa.

Ilmastonmuutoksen takia kahvin viljelystä ja saatavuudesta saattaa meidänkin tulevaisuudessamme tulla haastavaa. Mitä luulet, millaisia kahvin korvikkeita tulevaisuudessa tullaan nauttimaan?

Tehtävä 2:

Kaikkien talkoot

Kuten Annina alussa kertoi, oli kaikilla sota-aikana talkoovelvollisuus. Myös monet nuoret ja lapset tekivät töitä ja auttoivat eri askareiden parissa. Katso alla oleva filmipätkä talkoovelvollisuudesta ja pohdi seuraavia kysymyksiä:

1. Mitä eri työtehtäviä ja askareita näet filmillä?
2. Minkä ikäisiä ihmisiä näet työssä?

3. Näetkö yhtäläisyyksiä tämän päivän Covid-19 tilanteen ja sota-ajan suomen kanssa?

Katso filmi tästä (vain 3 ensimmäistä minuuttia): **Jälleenrakennus** (mykkäfilmi ilman ääntä)(1941)

<https://areena.yle.fi/1-50237882>

Bonuslinkit:

Tuusulan Lottamuseolla on virtuaalinen näyttely ”Sairasjunan matkassa”:

<https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/inspectorbros360/Lottamuseo+-+Ulkon%C3%A4yttely+360%CB%9A/Lottamuseo+-+Ulkonayttely+360%CB%9A.html>

Tuusulan Lottamuseolta löytyy myös paljon muuta materiaalia virtuaalisesti Lotta Svärd-järjestöstä:

<http://www.lottasvard.fi/>

Kansainvälisesti Imperial War Museum (Lontoo) löytyy materiaalia kotirintaman elämästä Iso-Britanniassa toisen maailman sodan aikana (englanniksi):

<https://www.iwm.org.uk/learning/resources/the-1940s-house>

